

Ему также может быть предоставлена возможность выполнения в составе группы заданий, с которыми он, наверняка, в состоянии справиться.

В случае отсутствия признаков улучшения состояния здоровья, медицинская помощь пострадавшему должна быть оказана в тылу. При этом рекомендуется, чтобы непосредственный начальник заверил эвакуируемого, что очень надеется на быстрое выздоровление и возвращение в подразделение. Необходимо принять меры к недопущению выражения коллегами по службе каких-либо признаков недоверия или недоброжелательности.

Командир подразделения, в которое поступил на лечение (отдых) пострадавший от БКУ, обязан: представить последнего личному составу: подобрать лиц, способных поддерживать коммуникативные связи с больным; дать сильное задание; предоставить возможность проведения дебрифинга; обеспечить необходимыми санитарно-гигиеническими условиями; поддерживать у больного уверенность в скором возвращении в свое подразделение. В случае отсутствия улучшения состояния здоровья, пострадавший от БКУ должен быть направлен для дальнейшего медицинского обследования и лечения.

Профилактика БКУ предусматривает обеспечение необходимых физических потребностей личного состава (включая потребность во сне), полноценным питанием; удовлетворение санитарно-гигиенических потребностей; наличие средств связи, позволяющих поддерживать связь с родными и близкими; информирование личного состава и целях и задачах миссии; поддержание духа товарищества и взаимовыручки среди коллег по подразделению; поддержание уверенности в себе, своей подготовке, коллегах, руководителей и союзниках; формирование убежденности в своей способности выдержать негативное воздействие стресс-факторов внешней среды; выработку навыков определения признаков БКУ и методов самокоррекции.

БКУ является наиболее распространенной формой психологической дезадаптации к экстремальным условиям несения службы в миротворческой миссии. В условиях сложной оперативной обстановкой ее воздействию подвержена большая часть работников силовых структур, участвующих в проведении операции. Своевременные выявление и профилактика БКУ сводят к минимуму ее негативные последствия на состояние психического здоровья и повышают эффективность служебной деятельности личного состава.

О.В. Рябова

КОНСТИТУЦІЙНІ ГАРАНТІЇ СЛУЖБОВО-ТРУДОВИХ ПРАВ ЖІНОК – ПРАЦІВНИКІВ ОВС

Основний закон нашої держави – Конституція України (ст.24) закріпила рівність прав жінки і чоловіка, яка забезпечується: наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній і культурній діяльності, у здобутті освіти і професійній підготовці, у праці та винагороді за неї; спеціальними заходами щодо охорони праці і здоров'я жінок, встановленням пенсійних пільг; створенням умов, які дають жінкам можливість поєднувати працю з материнством; правовим захистом, матеріальною і моральною підтримкою материнства і дитинства, включаючи надання оплачуваних відпусток та інших пільг вагітним жінкам і матерям.

Ця конституційна норма безпосередньо поширюється також на службово-трудові відносини жінок як працівників органів внутрішніх справ і відби-

вається більш детально в інших нормативно-правових актах. Так, відповідно до ст. 4 Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ України [2], рядовий і начальницький склад органів внутрішніх справ комплектується на договірних засадах особами чоловічої статі, а в необхідних випадках також і жіночої. Отже за чинним законодавством жінки і чоловіки мають однакові права та обов'язки в службово-трудовах відносинах як працівники органів внутрішніх справ України.

Але треба мати на увазі, що крім служби (праці) жінки багато сил і часу приділяють домашньому господарству, народженню та вихованню дітей. Є сенс погодитися з думкою В.І. Прокопенка про те, що поширена теорія гармонійного поєднання виробничої праці з материнством є оманливою, оскільки нею приховується експлуатація жінки [3. с./383].

Тому, враховуючи фізіологічні особливості жіночого організму, Конституція України (ст. 43) забороняє використання праці жінок на небезпечних для їх здоров'я роботах. Кабінет Міністрів України Постановою від 27 березня 1996 р. № 381 затвердив програму вивільнення жінок із виробництв, пов'язаних з важкою працею та шкідливими умовами, а також обмеження використання їх праці у нічний час. Відповідно до ст. 178 КЗпП України вагітним жінкам згідно медичного висновку знижуються норми виробітку, норми обслуговування, або вони переводяться на іншу роботу, яка є легшою і виключає вплив несприятливих виробничих чинників.

Забороняється відмовляти жінкам у прийнятті на роботу (службу) і знижувати їм заробітну плату з мотивів, пов'язаних з вагітністю або наявністю дітей віком до трьох років, а самотнім матерям – за наявністю дитини віком до 14 років або дитини-інваліда. При відмові у прийнятті на роботу (службу) зазначеним категоріям жінок власник або уповноважений ним орган зобов'язаний повідомляти їм причини відмови у письмовій формі. Відмова у прийнятті на роботу (службу) може бути оскаржена у судовому порядку відповідно до ст. 55 Конституції України.

У зв'язку з вагітністю і пологами жінкам надаються соціальні відпустки. Їх тривалість становить 70 календарних днів до родів і 56 – після родів. У випадку ненормальних родів або народження двох або більше дітей відпустка після родів надається тривалістю 70 календарних днів. Дні відпустки по вагітності і пологах обчислюються сумарно і надаються жінкам повністю незалежно від кількості днів, фактично використаних до пологів. Після відпустки по вагітності і пологах жінка, за своїм бажанням, може взяти відпустку по догляду за дитиною до досягнення нею віку трьох років. У разі, коли дитина потребує домашнього догляду, жінці надається відпустка без збереження заробітної плати тривалістю, визначеною у медичному висновку, але не більш, як до досягнення дитиною шестирічного віку. За рахунок власних коштів, підприємства і організації можуть надавати жінкам частково оплачувані відпустки та відпустки без збереження заробітної плати по догляду за дитиною більшої тривалості. Час відпустки по догляду за дитиною зараховується як у загальний стаж, так і у вилучені роки. Але цей час не зараховується до стажу, який дає право на щорічну оплачувану відпустку.

Вагітні жінки і жінки, що мають дітей віком до трьох років, не можуть залучатися до роботи у нічний час, до надурочної роботи і направлятися у відрядження. Жінки що мають дітей віком від трьох до чотирнадцяти або дитину-інваліда, не можуть відправлятися у відрядження без їх згоди.

В літературі було висловлено думку щодо посилення конституційних гарантій трудових прав та соціального захисту працюючих жінок [4, с.320-322]. В сучасних умовах ринкової економіки та розвитку демократичного суспільства з такою думкою треба погодитися, особливо стосовно жінок – працівників органів системи Міністерства внутрішніх справ, бо за специфікою своєї праці (служби) вони потребують належного соціально-правового захисту. Тому питання правового регулювання службово-трудових відносин та соціально-правового захисту жінок як працівників органів внутрішніх справ повинні бути в полі зору не тільки вчених, але й законодавців.

Список літератури:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. № 30. Ст. 141. 2. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 1991 р. № 141. 3. Прокопенко В.І. Трудове право України: Підручник. Х., 1998. 4. Венедиктова В.М. Деякі питання соціального захисту працюючих жінок // Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих вчених: Зб. наук. праць. Вип. 3 і 4. Ч. 2. Х., 1997.

А.Т. Комзюк, канд. юрид. наук

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ДИСЦИПЛІНАРНОГО ВПЛИВУ ДО ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ, ЯКІ ВЧИНИЛИ АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОСТУПКИ

Особовий склад органів внутрішніх справ виконує свої завдання та функції в умовах реального соціально-економічного та політичного становища в країні, тобто він не є якимось відірваним від суспільства, замкненим світом, а становить його невід'ємну частину. Тому різні соціальні негаразди безпосередньо впливають на стан справ в органах внутрішніх справ, ефективність їх діяльності. Численні негативні явища, які мають місце в суспільному житті, зокрема, такі як пияцтво, наркоманія, неетичність поведінки й грубість, незаконний пошук засобів виживання тощо, властиві також і деяким працівникам органів внутрішніх справ, на них також впливає поширення не кращих зразків масової культури з властивими їй елементами жорстокості, насильства, пропагандою вседозволеності, задоволення власних потреб за будь-яку ціну.

Останнім часом в органах внутрішніх справ дещо посилено роботу щодо зміцнення законності і дисципліни, запобігання правопорушенням та надзвичайним подіям серед особового складу. Було вжито заходів до виявлення та очищення органів внутрішніх справ від працівників, які порушили закон, зловживали владою або службовим станом, допустили негідну поведінку та вчинки, скомпрометували себе в очах громадськості. І все ж кількість злочинів та інших правопорушень, вчинених особами рядового і начальницького складу, залишається досить великою. Так, в 1998 р. працівниками органів внутрішніх справ України вчинено 2262 злочини та інші правопорушення, хоча ця цифра дещо і зменшилася порівняно з попереднім роком (2519).

Службове правопорушення, тобто протиправне, винне невиконання або неналежне виконання службових обов'язків або етичних вимог, вчинене працівником органів внутрішніх справ, залежно від характеру та ступеня суспільної небезпеки може визнаватися або злочином, або адміністративним правопорушенням, або дисциплінарним проступком.